

בני ברית ישראל

מועצה אזורית דרום

יו"ר מועצה: אבי ארז
ereza100@gmail.com

עורך: יוסי רזי
razyf@013net.net

עלון מספר 44

לשכת בנימין דה רוטשילד
לשכת מצאנו י"ן לשכת נס
שבט תשפ"ד

לשכת נתיבי השלום
לשכת ראשונים
העלון הדיגיטלי

לשכת הנשיא ויצמן
לשכת המדע רחובות
ינואר 2024

תוכן עניינים

דבר העורך – יוסי רזי
דבר יו"ר המועצה – אבי ארז
מה נשמע בלשכות המועצה – אתי גוטסמן, חנה דוד, עזרא קורן
מה יהיה? מבט אל העתיד – ד"ר יאיר שרן
ישראלים ביפן: האוצר עולה לכיתה א' – ד"ר יואב גל
הערות על מלחמה - נועה סבו
גיבורה שלי – ענת קורן
בית העם, פרק ב' - צבי תדמור
חוב של כבוד ללוחם, המסתערב הראשון – שוקי ברנדווין

חלון לעלון

יוסי רזי

המלחמה הזאת אינה עומדת, מן הסתם, להסתיים בקרוב.

היא ממשיכה ללוות אותנו, הוותיקים, שמבליים זמנם בעורף, רחוקים מהחזית; בעיקר את אלה מאיתנו שיש להם ילדים, שם, בפנים, בין הפירים שברצועה, הסמטאות ביו"ש, פגזי הנ"ט בגליל.

כולנו עוסקים בה, דנים במהלכיה, מתאמצים לקלוט כל פיסת מידע שמעבר לחדשות, לפרשנויות, לפרשנויות לפרשנויות – בעיתונים, ברדיו, באולפנים (מושג שעלה לכותרות לאחרונה).

וככל שהזמן מתקדם תשומת הלב מוסבת יותר לבעיית החטופים הנמקים שם במנהרות האפלות – איך להשיבם? איך ומתי? איך ומתי ובאיזה מצב?

ומתוך כלל החטופים מתחדדות השאלות האלה לגבי בני גילנו שרבים מהם, יחסית, נמצאים שם.

להיות בודד, מרוחק מכל המקורבים אליך, סובל את מחלותיך ההולכות ומתעצמות (התרופות ישנן חלקית או אינן – איך ניתן בכלל להמשיך בלעדיהן?) לחוש חרד, מדוכא, ללא עתיד, עם עבר שהולך ונשכח – זאת, אין ספק, המציאות שלהם.

כל שניה, דקה, שעה, יום, לילה, שבוע, חודש, שלושה חודשים, רבע שנה.

נקווה שנותרה עדיין מעט תקווה בליבותיהם, תקווה שמחזיקה ומתחזקת אותם, מעניקה להם טעם בחיים, רצון להמשיך.

נקווה שבחמ"לים ובקבינטים, המצומצמים והמורחבים, עושים הכול למען החזרתם כפי שאנו, הוותיקים, עושים זאת בחמ"לים ובפרלמנטים הפעלתנים שלנו.

לו יהי

בעלון הקודם, בכתבתה, האחרונה, של רות קלי, נשכחה בשוגג יונת השלום, מעשה ידיה מזכוכית. כל עכבה לטובה והנה היא כאן, בכל תפארתה

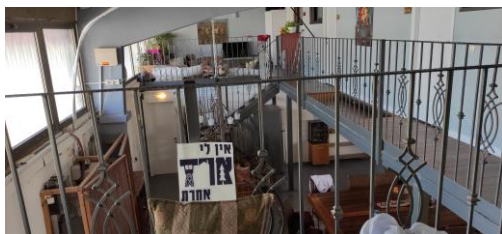
דבר יו"ר המועצה

שלום חברים

התמונה של יונת השלום אולי מעוררת תקוות, אך המציאות טופחת על פנינו השכם והערב. משתדלים לצרוך פחות חדשות ולהעסיק את עצמנו בעשייה לטובת המגויסים ומשפחותיהם, וגם בתחומי ההתנדבות האחרים שחזרו לפעול. התגייסנו יחד עם חברים בכל רחבי הארץ לחלק שי צנוע ומכתב ששלח אחד המג"דים בצפון, למשפחות חיילי המילואים שמשרתים בגדוד שלו. מחווה ראויה ומרגשת. לחלוקה התגייסו חברים מלשכת המדע ולשכת נס. בתמונות, חברי הלשכות מוסרים את השי למשפחות.

בעלון הקודם סיפרתי על בני ומשפחתו שהם חברי קיבוץ ארז, ופנונו עם כל אנשי הקיבוץ למצפה רמון. הם כמובן עדיין שם. משתדלים לנהל חיים נורמליים ככל שניתן. נראה לי שההלם הראשוני הפך במידה מסוימת לתחושת השלמה מצד אחד, ורצון עז לחזור לביתם. הנוער חזר ללימודים, ואפילו נגשים לבחינות בגרות. איך תנאי המגורים במקום? ראו את התמונות ושפטו.

בתקווה לימים שקטים

אבי ארז

מה נשמע בלשכות המועצה

החלפת נשיאים בלשכת ראשונים

בתאריך 31 לדצמ' לשכת ראשונים התכנסה לטכס החלפת נשיאים וציון סוף שנת 2023. הנשיא היוצא אבי מלינסקי והנשיא הנכנס יגאל בירן.

התחלנו את הערב בארוחה טעימה ומיוחדת מעשי ידיהן של חברות הקבוצה. לאחר מכן הופיע הווירטואוז מנגן החצוצרה יוסי דוידוב שריתק והחזיר אותנו בנגינה על החצוצרה בשירה, בחיקויים עם הומור וריקוד. נהנינו מאד.

לטכס החלפת הנשיאים כיבדו אותנו בהגעתם נשיא בני ברית ישראל מר עמנואל מנו כהן סגן הנשיא מר אבי ארז ועוד נשיאי לשכות מהדרום.

הטכס התנהל בצורה מכובדת כאשר חברתנו מהנהלת הלשכה יפה דמסקי ניהלה את הטכס המכובד.

בסיום הופיע נגן אקורדיון ושרנו משירי ארץ ישראל ישנים חדשים ובשעה 24:00 הרמנו כוסית לחיים התחבקנו והתנשקנו.

תודה לכל החברים על ארגון הערב המכבד, על תוכנית אומנותית איכותית מענגת, על הקולינריה הטעימה מבנות הקבוצה. כן ירבו מפגשים כאלו.

כתבה: אתי גוטסמן

לשכת "מצאנו יין" ראשון לציון

שמחה לספר לכם שיצאנו זהבה דביר אחראית התנדבות בלשכתנו ואני, לפגישה בעירייה עם האחראיות על ההתנדבות בעיר ראשון לציון.

התקבלנו בזרועות פתוחות והתברכנו באחראית ההתנדבות בלשכתנו "מצאנו יין"- זהבה דביר שעושה את עבודתה לתפארת. עם רקע התנדבותי עשיר, ועשייה מבורכת. בהצלחה לכולנו!

ההתנדבות היא ערך עליון ואחד הערכים העיקריים של ארגון בני ברית.

חברים יקרים מוזמנים לשאול ולקבל עזרה מאיתנו.

כותבת חברתנו זהבה דביר:

"חברים יקרים

זכות גדולה נפלה בחלקי לרכז את תחום ההתנדבות בבני ברית מצאנו יין

תרומה לקהילה הוא ערך עליון

המקבל חווה שמחה ותשומת לב

והנותן משמעות ואושר

חנה ואנוכי יצרנו קשר עם

מרכז מתנדבים בעיר ראשון לציון

הרכזות אופירה ורויטל שמחו לצרף את קבוצת בני ברית מצאנו יין למאגר המתנדבים העירוני.

שולחת לכם לינק

של תחומי התנדבות פלוס פרטים אישיים

לינק להרשמה להתנדבות...

אחרי שליחת הטופס שלחו לי בפרטי תחום הבחירה והפרטים הנלווים

נערוך ריכוז מתנדבי מצאנו יין ונפרסם בבני ברית דרום.

ביחד נעשה ונצליח!!"

בברכה, חנה דוד נשיאה

לשכת המדע רחובות

התנדבות וגינה נגישה בסניף איל"ן ברחובות

בלב העיר רחובות, ברחוב הנשיא הראשון 46, ניצב בית בודד עם גג בעל רעפים אדומים ובחזיתו שלט "סניף איל"ן אזורי".

נציגי הסניף החליטו להפוך את החצר לגינה קהילתית נגישה, על מנת שתשמש בסיס לפעילות ולמפגשים חברתיים בין הקהילה תושבי השכונה והחברים בסניף.

ביוזמה משותפת של החברים ומתנדבים שגויסו לצורך כך, הוקם צוות משותף לתכנון ולהקמת גינה נגישה בחצר הסניף.

חברים מעמותת "קהילה נגישה" שחלקם היו בין המתנדבים, הובילו את העקרונות לתכנון של גינה נגישה עם כל המשמעויות.

התכנון יסייע להקמת גינה ייחודית המאפשרת תנועה בכל המתחמים הנמצאים בה, ותהווה מקום מפגש חברתי, בין חברים עם מוגבלויות פיזיות ובין חברי קהילה אחרים.

כמו כן מאפשרת הגינה, נגישות נוחה לבעלי כסאות גלגלים לטפל בצמחים, לחוש את האדמה מקרוב, להריח את הטבע וליהנות מהפריחה וכמובן מהפירות.

קיימנו מפגשים במועדים קבועים, בהם שוחחנו על הדרך שבה אנו רוצים לראות את הגינה שלנו.

בעזרת המחלקה לחוסן חברתי בעירייה, רכשנו ציוד גינה, צמחים ואדמה, הקמנו מערכת השקיה ממוחשבת ושתלנו צמחים.

המתנדבים יחד עם הצוות, בנו מספר ערוגות מוגבהות המאפשרים לחברים לגעת באדמה תוך כדי ישיבה ותנועה בכיסאות גלגלים.

על הערוגות המוגבהות הצבנו מוטות עץ קנה שמטרתם להוות בסיס לטיפוס לגובה של הצמחים, נתלו עציצים, נשתלו צמחי תבלין ומאכל.

הכשרנו שבילי תנועה והסרנו מפגעים על מנת לאפשר מעבר תנועה חלק לאנשים עם מוגבלויות פיזיות.

במהלך הפגישות השבועיות תוכננו פעילויות לשיתוף הקהילה השכנה.

אורגנו הרצאות, שילבנו פעילויות נטיעה ויצירת עבודות מקרמה לתליית עציצים לגובה.

בחג הסוכות בניצוחה של אחת המתנדבות אורגנה פעילות נהדרת לילדי השכונה, ליצירת קישוטים בסוכה שנבנתה בחצר. בחצר פוזרו גם מתקני ישיבה מצמיגים שמולאו באמצעות ספוגים ודשא מלאכותי. עברה שנה והרי לכם בית עם חצר שהוא פנינה, ברחוב הנשיא הראשון 46 ברחובות.

הינכם מוזמנים בכל עת!!

גנה נגישה באיל"ן

להושיט ידים
עם כיסא גלגליים

לחוש למשש
את עלי הריסן.
לשמע בקול
על אודותיו ושרשיו.

לטעם עגבניית שרי
קטנה ואדמה.

להשקות עם הרבה מים
עם צינור או מזלף
את העלים והגבעולים
לבנות סכה ולקשט -
להיות בחברותא
עם אנשים שאוהב.

זהו חברה,
זוהי גנה נגישה.

כתב: עזרא קורן 25/12/23

מה יהיה? מבט אל העתיד

והפעם: מבט שני מ- 2124

ד"ר יאיר שרן ראש הקבוצה לתובנת העתיד

צילום: יו טיוב

הבה נדמיין שוב שאנו נמצאים בשנת 2124 מאה שנה מהיום. בעלון הקודם הצגנו עבודה חדשה המנסה להציג כיצד תראה מציאות חיינו כיום בעיני הדורות הבאים תוך דגש על היבטים שליליים לכאורה, במטרה אולי לתקנם בעתיד. כזכור הנושאים שעלו שם בעדיפות כללו התייחסות לעובדה שלרובוטים כמו גם לאיתני הטבע (נהרות, הרים, אגמים) לא ניתנים זכויות, קיימים עדיין גבולות בין מדינות, אין הבנה של הצרכים של בינה מלאכותית, יש שימוש נרחב באנטיביוטיקה וזוגות נישאים בארח חופשי ללא חובה בהתאמה גנטית. חלק מהנושאים המועלים ייראו לנו מוזרים אך חשוב לדעת שיש גורמים העוסקים בהם ברצינות רבה. הנה עוד כמה נושאים רלבנטיים שעולים במחקר:

א. לערים גדולות הייתה השפעה שלילית על בני אדם (פשע, פערם כלכליים, זיהום, אי שוויון)

ב. אינטראקציה עם מכונות הייתה רק באמצעים פיזיים. אנשים הועסקו בעבודות שיכלו להתבצע על ידי מכונות.

ג. היה בזבז גדול של מזון.

ד. עישון היה עדיין מקובל במקומות רבים.

ה. אוויר ומים היו מזהמים בגלל שימוש בדלק מזהם.

ו. תקשורת שמשה להפצת מידע שגוי, להפצת חדשות כזב.

ז. האתגר של אנרגיה נקיה לא היה פתור.

ח. האוכלוסייה צרכה בשר שיוצר בהיקף גדול ובצורה ברוטלית.

ט. אנשים האמינו שיישארו לנצח על כדור הארץ. חקר החלל קודם בעיקר בגלל מרוץ החימוש ולא למען תושבי הכדור.

י. הבאת ילדים לעולם נעשתה כמעט רק באורח טבעי. נולדו תינוקות עם מחלות ופגמים גנטיים.

יא. תוחלת החיים הייתה נמוכה ותלויה הכנסה.

מעניין לדמיין את עולמם של הדורות הבאים כפי שמשמע מתחזיות אלה. התמונה המצטיירת נראית בין השאר כדלקמן:

אנו צפויים לחברה אנושית שבחברתה רובוטים אוטונומיים הממלאים תפקידים שונים במרחב הציבורי והאישי. בינה מלאכותית שוררת בכל אורחות החיים ונתונה לפיקוח ובקרה הדוקים למנוע סיכונים. האנושות השכילה להשתלט על השד של הבינה ולרתום אותה לטובתה ולנצל את יתרונותיה. רובוטים כמו גם איתני טבע (נהרות, מפלים, הרים וגופי טבע אחרים) הם בעלי זכויות שתכליתם למנוע פגיעה בהם. החברה היא חברת פנאי ולעבודה מוקדש זמן מועט אם בכלל. המדינה דואגת לרווחה הכלכלית של תושביה. מקורות הזיהום העיקריים נעלמו ומקורות האנרגיה הם על טהרת האנרגיה הנקיה. גם המזון נשען על ייצור שאינו מזהם כולל תעשיית הבשר שכבר אינה תלויה בבעלי חיים אלא בבשר מלאכותי או תחליפי בשר אחרים. מוסד הנישואים משתנה כמו גם הילודה. שני אלה מבוססים על התאמה גנטית והילודה במרביתה מתוכננת ואינה טבעית. תוחלת החיים ארוכה והיא מעל גיל מאה ועשרים. האנושות נוכחת בחלל מחוץ לכדור הארץ, בהתיישבויות בכוכבים אחרים, בהיקף גדל והולך.

האם נרצה לחיות בחברה מעורבת אנושית-רובוטית כזו? האם נאמץ את העקרונות המשתקפים מתחזית כזו? האם על החברה האנושית להיערך לעתיד מאתגר כזה ולהתכונן אליו?

זו כמובן תמונה חלקית אבל טומנת בחובה כמה מסרים מעוררי חשיבה על האנושות בהווה ובעתיד.

בברכת שנה אזרחית בטוחה וטובה.

ישראלים ביפן: האוצר עולה לכיתה א'

ד"ר יואב גל

אצלנו, השנה החדשה מתחילה עם בוא הסתיו ולאחר שנפרדנו מחום הקיץ המכביד, יורדים הגשמים הראשונים שמרעננים את הנוף והנשמה, ומתקרבת עונת החורף המרהיבה בה הכול מלבלב, פורח, מזג האוויר כמעט מושלם וגם האנשים בדרך כלל רגועים יותר. להוציא כמובן אירועים מטורפים הנוטים להתרחש באופן סדרתי בתחילת אוקטובר. לעומת זאת, ביפן, לאחר חורף קר מאוד, מושלג לעיתים עד גובה של 4-5 מ' שלג, ורוחות סיביריות מקפואות, מגיע האביב כסמל להתחלות חדשות. בשדות האורז המסמלים באופן מסורתי את חייה של יפן נערכים לשתילה, פריחת הדובדבן מתחילה בדרום ומטפסת באופן עקבי עד לאי הצפוני ומשגעת ביופייה לא רק את היפנים אלא גם את מיליוני התיירים המגיעים כל שנה במיוחד כדי לחזות בקסם המרהיב.

בהתאם לרוח התחדשות זו בתחילת אפריל גם נפתחת שנת הלימודים החדשה מגן הילדים ועד לאוניברסיטה. זהו תמיד אירוע חגיגי, וגם מרבית החברות העסקיות קולטות את כוח העבודה החדש יחד באותה עת וכל המגויסים הטריים 'עולים לכיתה א' גם במקום העבודה. עבור בני השש ביפן, אפילו אם בילו את שנותיהם הראשונות במעון יום או בגן יפני, הכניסה לבית הספר היסודי היא משמעותית במידה רבה. לכן, מלבד ההכנה החומרית, כמו רכישת הציוד המתאים, נדרשת גם היערכות משפחתית ובמידה לא מבוטלת גם של הילד עצמו.

צילום: iStock, yamasan

היפנים, כהרגלם, 'משוגעים' על סטטיסטיקות ואפילו הילדים נסקרים חדשות לבקרים לגבי עמדותיהם ותחושותיהם. הממצאים מעלים שהם נוטים להדגיש כי ההבדלים הגדולים ביותר בין מעון יום או גן חובה ובית ספר יסודי היו בהקשחה בדרישות. בעיקר הזמן הקבוע לשיעורי כיתה ושיעורי בית, הגבלת הזמן הפנוי למשחקים, הקפדה על הכללים מתי ללכת לשירותים או לשנות מים, ומידת העצמאות הנדרשת בשגרת היומיום. בהתאם למערכת ציפיות זו, בשנה האחרונה של הגן הגננות נדרשות להיות תובעניות במיוחד ביחסם לבני החמש-שש כדי להכין אותם להיות הרבה יותר אחראים על עצמם לקראת הכניסה לבית הספר. המיומנויות שמצופה מכול הילדים לרכוש נשענות בעיקר על מיומנויות למידה, שליטה

בשגרת חיים, וכישורי תקשורת בינאישית. אין כמובן כל מקום או התייחסות מיוחדת ל'כל מיני הקלות'... ובוודאי שלא ל'מעורבות הורים', או כל 'פטור' מסוג כלשהו, בין אם חינוכי, התנהגותי, או לעמידה בדרישות ההישגים. כו-לם חייבים ליישר קו עם המשימות המצופות מהם.

אחד מכישורי היסוד הוא היכולת לקרוא היראגאנה, הכתב הכולל 46 סימנים שזהו הכתב הפונטי לביטוי של מילים רגילות. בדרך כלל נדרשת שליטה גם בקטאקאנה, שזהו כתב פונטי מקביל המיועד למילים זרות או מיוחדות. די ברור שנדרש לדעת לכתוב את שם המשפחה והשם הפרטי בהיראגאנה. את הקאנג'י יתחילו באופן רשמי ללמוד רק בכיתה א' שאז יצטרכו להשלים במשך השנה כ-80 מאלו, אבל יהיו כבר כאלו שיגיעו עם שליטה מסוימת בכמה קאנג'י. לכאורה, אמורים להתחיל ללמוד לכתוב בכיתה א', אבל ביפן עסקין... לא רק שילמדו בפועל לכתוב בשנת הגן האחרונה, אלא שגם במקרים רבים בגני ילדים 'שוויים', ילדים רבים מחליפים ביניהם מכתבים שנכתבו בכתב ידם. כדי לעמוד במשימה ילדי גן רבים נדרשים להתחיל את ההשלמות למערכת החינוך הרשמית בבתי ספר פרטיים של 'אחרי הלימודים'. תופעה שתמשך לכול אורך שנות לימודיהם בבית הספר עצמו בכדי להכין אותם לקראת הבחינות המאיימות של הכניסה לאוניברסיטה. הווה אומר, שכבר בגיל 4-5 מתחילים ההורים להכשיר את מיומנויות הלימוד שלכאורה אמורות להירכש רק החל מגיל 6 בכיתה א'. זהו מאמץ משפחתי לא מבוטל הכרוך הן בכסף רב והן בזמן הורי. במערכת כזו מצופה מהגבר לצאת השכם בבוקר מביתו ולעבוד עד צאת הנשמה מאוחר בערב בכדי להבטיח את פרנסתה הכספית של המשפחה. מהאישה מצופה לנהל את המערכת הכלכלית והכללית של המשפחה בעזרת התקציב, ולהשקיע את מירב המאמץ בטיפוח הילד לקראת הכניסה לכיתה א' כבר שנים קודם לכן. די ברור שזו קריירה בפני עצמה שלא מאפשרת כמעט כל עיסוק נוסף אחר.

באופן דומה, הרי שברור שעדיף להתחיל את לימודי החשבון, דהיינו: ספירה, חיבור, חיסור ועוד 'קצת תוספות' ליתר ביטחון, מוקדם ככל האפשר. די מקובל שמתחילים ללמד 'השבחה מתמטית' בספרים המיועדים כבר לילדים בני ארבע. באשר לספירה, חשוב מאוד לזכור כי ביפנית יש ה-מון דרכים שונות לספור. 'דברים עגולים קטנים', כמו תפוח למשל, נספרים בדרך אחת, ו'דברים ארוכים', כמו עיפרון נספרים בדרך אחרת, חשמליות וכלי רכב דומים בדרך שלישית, כמובן שאנשים באופן שונה מבתים, 'דברים דקים ושטוחים', כמו דף נייר, גם הם מקבלים התייחסות משלהם. כך יש מספר רב של סדרות ספירה המיוחדות לאותם 'דברים' שיש לספור. שלא יהיה כלל צל של ספק שאת כולם צריך לדעת וכאמור, אין 'הקלות', 'הנחות', 'פטור', 'שחרור' וגם לא עולה על הדעת 'לתת תירוץ'.

כל אלו הם החלק הקל של ההערכות. הרכיב המסובך יותר נוגע למה שנקרא ביפן 'כישורי חיים ושגרת התנהלות יומיומית'. התפיסה הרווחת היא שהקניית הרגלים של סדר יום קבוע, זמן שינה והשכמה, היא חשובה מאין כמותה כיוון שבית הספר מתחיל בשמונה בבוקר, בניגוד לגני הילדים שמתחילים לעתים קרובות בשעה עשר. יש צורך גם לקחת בחשבון מנהלות של בוקר, השכמה, ארוחה, זמן הגעה, וכמובן שבכלל לא עולה על הדעת אפשרות של איחור לתחילת השיעור הראשון. בנוסף לכך, ביום לימודים יפני צפוי שתהיינה מספר החלפות של תלבושת: בגדי ספורט לשיעורי ספורט רגילים, בגדי ספורט אחרים במקרה של השתתפות בקבוצת ספורט מיוחדת, בגדי ים וכדומה. כלומר, היכולת להתלבש במהירות, עד הכפתורים הקטנים ביותר, היא שיעור חשוב והכרחי. אוי לאותו אחד מצד שאר חברי קבוצתו אם יתמהמה דרך קבע ברכיסת כפתור או קשירת שרוכי הנעליים.

גם היכולת לארגן ולארוז את הדברים הנחוצים ליום הלימודים מודגשת לעתים קרובות. אפילו בשנה האחרונה של הגן מעודדים את הילדים להיות אחראים על הפריטים והחפצים שלהם. הם גם מופקדים על העברת מסרים ודפי מידע מסוימים להוריהם. הילדים נוהגים לצעוד לבדם לבית הספר וההורים לא מסיעים או 'דואגים' למנוע שכחה של פריט חיוני להמשך היום, או לחזרה הביתה. הכשרת הילד הקטן להיות אחראי על הדברים שלו הוא משימה גדולה ומתחילה מוקדם ככל האפשר. כיוון שבמרבית שכונות המגורים ביפן הביטחון האישי ברחוב הוא כמעט מושלם, יש כאלו המתחילים לשלוח כבר את בני השלוש בערך למשימה עצמאית של הבאת מוצר מהמכולת השכונתית. כמובן שכל השכונה עוקבת ומשגיחה מרחוק שלא יגרם נזק, אבל עדיין הילד מבין שהוא אחראי למשימה שהולכת ונעשית מורכבת יותר ויותר עם הזמן. לכן גם בתוך הבית מתחילים לסמן כללי התארגנות, מקומות אחסון קבועים לפריטי בית הספר, פתקים צבעוניים ורשימת 'לא לשכוח' ליד הדלת.

לקראת כיתה א' נדרשים הקטנים להכיר ולשלוט בכללי הנימוס והברכות המקובלות. נושא זה לא מסתכם ב'היי' או 'ביי' חפוז ונדרשת הקפדה על השימוש הנכון בנוסחאות דברי הנימוס הראויים בכדי לעזור להם להתייחד ולעשות רושם טוב בבית הספר. כללים אלו הם חלק בלתי נפרד מהתרבות, מהיחס לקהילה ולאנשים סביב בהתאם למעמדם ההיררכי החברתי. עם זאת, מימוניות תקשורת אחרות גם הן חלק מ'חבילת ההתחלה' הנדרשת מילדי כיתה א' כדי ללמוד להיות עצמאיים בעולם ולהתחיל לדאוג לעצמם. עצמאות זו במיוחד מכיוון שהם אחראים על הנסיעות שלהם ברחבי העיר כולל לבית הספר שאחרי בית הספר, לחוגים ולשאר הפעילויות הממלאות את יומם ומאפשרים להם יותר חופש תנועה.

בני השש נדרשים לדעת גם לא מעט דברים חשובים והם צריכים ללמוד לומר בבהירות לאנשים אחרים בסביבתם:

- ✓ יכולת לבקש עזרה במצבים שונים, שחלקם עלולים להיות מפחידים יותר מאחרים. למשל, במהלך אסונות טבע שאינם נדירים כל כך ביפן, במקרה שהולכים לאיבוד, אם מרגישים מאוימים על ידי ילד או מבוגר אחר, במידה ונשכח פריט הכרחי כמו המטריה ביום גשום וכדומה.
- ✓ יכולת להסביר מה מפריע להם ו/או מה הם צריכים בשפה ברורה גם לשומע שאיננו בן משפחה.
- ✓ יכולת להעשיר את אוצר המילים כדי שיתאפשר לומר ולשתף ברגשות ובתחושות הנכונות במידה ויש בכך צורך.

אמנם, ילדי כיתה א' הם עדיין ילדי כיתה א' ... הם עדיין לא בוגרים מעוצבים רגשית, אבל עדיין הם חייבים להתמודד עם סדר יום המתחיל בערך בשש בבוקר בהשכמה, התארגנות, ארוחת בוקר חובה ובדרך כלל בסגנון יפני, יציאה לבית הספר ולימודים משמונה עד ארבע, בערך. את ארוחת הצהריים אוכלים בהפסקת אמצע היום בדרך כלל, ואם אין הזנה בית-ספרית, מתוך תיבות אוכל הנקראות 'בנטו' שהוכנו בקפידה רבה על ידי האם בבית. הארוחה כוללת מגוון מאוד מסודר של פריטי תזונה בהתאם לפרוטוקול מנחה של בית הספר. היא מקושטת בהקפדה רבה בהתאם לנטיית האם כמו סוג של אמנות יומית. אחר כך יש את הג'וקו שזהו בית ספר פרטי לשיעורי השלמה ותגבור, חוגים, ארוחת ערב בשבע בערך, רחצה יומית חובה, וללכת לישון לקראת השעה תשע. ביפן, כמו הרבה דברים אחרים, ככל הנראה גם כיתה א' נראית 'קצת' אחרת....

הערות על מלחמה

נועה סבו

באנגלית היא נובחת – WAR
בעברית היא נדיבה – לחם, מלח,
מחילה, חלום, חמלה (!ש עוד)

המנות אוהב מלחמה
ישחקו הנערים
הוא תמיד זוכה.

זקנים מפרשנים מלחמה
כמו נערים במשחק
לא'כפת להם למות.

שירים שנולדים במלחמות
לא מתים אף פעם.

מי שנותר בוכה וזוכר ושר.

מלחמת חרבות ברזל.
צילום: "יומא" מדובר צה"ל

גְבוּרָה שְׁלִי / עֲנַת קוֹרוֹ

אִיזוּהִי גְבוּרָה
לֹא כּוֹבֵשֶׁת יְצָרָה
עוֹבְרַת כָּל גְּדָר
מְטַשְׁטֶשֶׁת מְגֹדָר.
חוֹלְמַת וְלוֹחֶמֶת
רוּחַ קָרֵב מְרַחֶפֶת,
כָּל אִשָּׁה עוֹטֶפֶת
טוֹבָה לְנִשְׁקָ.

נְוֹטָת, טִיִּסָּת,
מְגַבִּיחָה רוּם
לְשַׁחֲקִים
מְזַהָה יַעַד
פּוֹגַעַת אֵלַי עַד.

צוֹלְלָנִית, חוֹבֵלָת,
מְעַמִּיקָה לְמַצוּלוֹת-יָם
כְּכָרִישׁ מְזַהָה
אוֹיֵב מִתְקָרֵב.

תְּצַפִּיתֵנִית בְּעֵמֶדָה
צוֹפִיָּה אֵלַי סְכָנָה
מְצַפָּה לְעִזָּרָה
וְאַיִן...

שׁוֹמְרַת גְּבוּל
מְשַׁמְרַת הַגְּחָלָת
כְּשׁוֹעֵל בְּמִדְבָּר
מְסַתְעֶרֶת
אֶל מוֹל צַר וְאַכְזָר.

יֹרְחָה לְלֹא רְתַע
וְעוֹד צַעַד וְעוֹד פָּסַע
אֶל הַמִּטְרָה.

רוֹפְאָה, חוֹבֶשֶׁת,
לְפָצוּעַ לוֹחֶשֶׁת
אֲנִי כָּאוֹ, אֲתָד.

עוֹרִי, עוֹרִי אֲשֶׁת לְפִידוֹת
עֲזָה כְּלִבֵּיָאָה
כְּדְבוֹרָה הַנְּבִיָּאָה.

אֲחוֹתִי, בְּתִי, אֶת הָאֲחַת
עֲשׂוּיָה לְלֹא חַת.
זְקוּפָה וְחִסוֹנָה
קוֹלְדָּה בְּרָמָה נִשְׁמַע.
מְנַעֵי קוֹלְדָּה מִבְּכִי
וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה
כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלָתְךָ
וְשָׁבוּ כָּלֵם לְגִבּוֹלָם!

31.10.2023

**ציור של חנה בת מתתיהו. האישה שהציתה
את מרד החשמונאים
צילום: הספרייה הלאומית**

בית העם – פרק ב' קולנוע, אולם קונצרטים ובימת תיאטרון צבי תדמור

חברי ועד המועצה המקומית החליטו לקבל את הצעת באי כוח חברת כרמל, גלוסקין וגולדברג, להחכיר את המגרש ואת בניין בית העם ל – 99 שנים, לתכלית בנין מוסדות תרבות לחבר הנאמנים שמנדב את הכסף וקבעו, כי בתום תקופת החכירה המגרש והמבנים יחזרו לידי המועצה. אחרי שחבר הנאמנים שינה את שמו ל"אגודת בית העם רחובות" נתנה המועצה תוקף להחלטתה. בינואר 1934 נחתם החוזה בין המועצה המקומית של המושבה ובין משה סמילנסקי ואליעזר יעקבזון נציגי אגודת בית העם. האגודה שילמה למועצה סכום חד פעמי של 100

לא"י דמי שכירות לכל התקופה.

אגודת בית העם שכרה את שירותיו של המהנדס הבר-שיים להכנת תכנית הבניין. הוא הגיש תוכנית לבניין ביולי 1934. התוכנית שונתה מאוחר יותר (השרטוט חסר).

ב-1935 על מגרש בן 4.3 דונם וכל הנטיעות שעליו בצמוד לבית העם ההיסטורי נבנה אולם קונצרטים והקולנוע, הבימה להצגות תיאטרון ובניין הספרייה עם חדר קריאה.

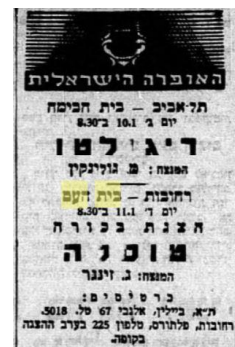

הבנייה של אולם בית העם כללה מספר חידושים. גג הבניין ניתן לפתיחה בימי בקיץ, בימה מסתובבת, תקרת גבוהה מעל הבימה בתקן של אולמות להשמעת אופרות עם האקוסטיקה איכותית. בשנות ה-40 ניתנו קונצרטים בידי התזמורת הפילהרמונית עם המנצח ליאונרד ברנשטיין ולעיתים עם המנצח אורח דגול ארתור טוסקיניני.

באותן שנים האופרה הישראלית העממית הגיעה לרחובות והעלתה על

בימת בית העם אופרות בסדרה למינויים.

ב-1947 היו ברחובות שני בתי קולנוע. בית העם ובית הפועלים. באותה שנה פרץ סכסוך בין הקהל לבין בעלי בתי הקולנוע בעקבות עליית מחירי הכרטיסים. קהל התארגן והעמיד משמרות אנשים ליד קופות בתי הקולנוע ומנע מהציבור לקנות כרטיסים. המשטרה הוזמנה וללא הועיל, הקהל המשיך להתפרע. לבסוף נאלצו בעלי הקולנוע לסוגרם. הסכסוך הגיע לבירור במועצה המקומית. בעלי הקולנוע הציגו את הנתונים על ההתייקרות של מחירי סרטי הקולנוע (1500%) של

שכר העבודה ועלויות הדפוס והנייר (למודעות) וכי במחירים הקיימים נגרם להם הפסד ועליהם לפטר את העובדים ולהפסיק את הקרנת הסרטים. היות והמועצה "שותפה" איתם ברווחים, היא והממשלה מקבלות הכנסות בשיעור של 30% ממחיר הכרטיסים בגביית מס השעשועים המוטל על מכירתם, גם לה אינטרס שבתי הקולנוע יישארו פתוחים.

אחרי דיון ארוך סוכם כי בהתחשב שהקולנוע הוא מצרך חיוני, ראוי שלא יועלו כרטיסים במחיר של 90 מיל, וכרטיסים במחיר של 120 מיל יועלו ל-130 מיל ויוספו עוד שתי שורות

במחיר הזה. ובמקום 130 מיל יועלה ל- 155 מיל. (מיל הוא החלק האלף של הלירה) מאז, למיטב הידיעה, לא נרשמו סכסוכים דומים בענף הקולנוע.

על יראת הכבוד שנתן הקהל הרחובותי למוסיקה ולמבצעיו ניתן ללמוד מהאירוע הבא: במלחמת העצמאות בנובמבר 1948 התקיים בבית העם קונצרט של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, ניצח עליו ליאונרד ברנשטיין במהלכו נשמעה אזעקה ואף אחד מכל היושבים באולם לא זז, לא קם ולא עזב. התזמורת המשיכה בנגינתה.

ב- 2 בנובמבר 1949 התקיים אירוע בינלאומי במושבה רחובות. אורחים רבים הגיעו מאירופה ומארה"ב לחנוכת מכון ויצמן למדע. במועד זה צוין יום הולדתו ה-75 של נשיא המדינה ד"ר חיים ויצמן. לרגל האירוע, בערבו של היום התקיים קונצרט מיוחד לכבוד הנשיא ורעייתו בבית העם, החלונות והמושבים באולם תוקנו, פרחים הוצבו על הבימה, והאולם המלא במכובדים הבריק בניקיונו. בינואר 1948 כמה חודשים לפני האירוע, ד"ר חיים וייצמן שלח מכתב לידידיו חברי המועצה המקומית אחרי שהיה בקונצרט בבית

העם. וכך כתב:

שכללתם את הצורה של הרחובות הצדדיים ע"י נטיעת עצים. הכביש הראשי; רחב ויפה אבל איננו מושך את העין. החנויות ברחוב הראשי הן מכוערות; וחלונות הראווה שבהן אינן הולמות הרמה הדרושה למושבה חשובה; צורת הבניין של בית העם מכוערת; החלונות שבורים, הכיסאות לא נוחים, והגישה, ביחוד מן הצד, מסוכנת; יש צורך בשינויים יסודיים; צריך לעקור כמה עצים ולישר את כל השטח. האולם דורש שיפור כללי; כדי שלבנין תהיה צורה של בית עם ולא של מועדון ישן בכפר עזוב. והוסיף: "נוגע אני מכל הנקודות האלו מתוך חרדה לכבוד המושבה ומועצתה... ואשמח לראות שהתחלתם כבר בעבודות שדורשת תכנית בית עם הגון, ובעבודת השיפור של הרחוב הראשי... עושה אני זאת מתוך המגמה המשותפת. מצדנו השקענו ברחובות כמה מאות אלפים לא", ובעזרתכם נמשיך לעשות זאת..."

עבורנו הילדים, בית העם היה בית הקולנוע שליווה תקופה משמעותית בחיינו עם סרטי מתח, דרמות וקומדיה. הקרנת יומני "כרמל" בפתיחה סיקרנו אותנו מהם למדנו על הנעשה בארצנו, שזה עתה נולדה.

לא יישכחו סדרותיו של טרזן, של השמן והרזה, צ'רלי צ'פלין, ועוד סרטים רבים מהקלאסיקה של עולם הקולנוע,

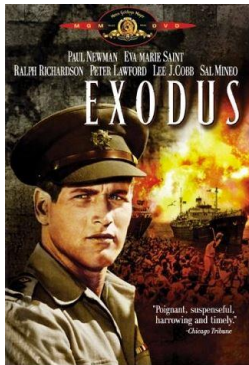

והסרט הישראלי הראשון "גבעה 24 אינה עונה". מדי שנה בחג החנוכה השתתפנו מעל בימת בית העם בהצגה בפני תלמידי בתי הספר ברחובות על מלחמת בני

האור בבני החושך של "המכבים מול היוונים" והופעות התעמלות של תנועת ה"מכבי צעיר".

באותם ימי שנות ה-50 לא כל אחד יכול היה להרשות לעצמו לקנות כרטיס לסרט קולנוע. מחיר כרטיס הכניסה לקולנוע, הראשון שקניתי במחצית הראשונה של שנות ה-50 היה 37 גרוש. אחרי זמן לא ארוך עלה המחיר ל-65 אגורות. אבל התשוקה לראות סרטים גברה. מספר ילדים מצאו דרכים "יצירתיות" לחמוק לבית הקולנוע ולצפות בסרט בחינם. למשל, להשתלשל מחלון השירותים שניצב בירכתי

הבניין או בטיפוס לגג הקומה הראשונה וצפייה דרך החלונות הגבוהים אל המסך

באולם. היה מקובל כי ילדי שוטרים נכנסו ללא תשלום לקולנוע בהציגם תעודת בן שוטר עם תמונתם. השאלת התעודה מבנו של שוטר חסכה לנו את עלות הכרטיס.

המבוגרים בינינו בוודאי זוכרים, כי באותם ימים התרגום של הסרט בעברית הוצג על מסך צר וארוך לצד מסך ההקרנה של הסרט. המסריט, בעזרת ידית היה "מגלגל" את רצועת התרגום והיה עליו להקפיד, כי הכיתוב ילווה באופן מסוכך את העלילה. לא פעם היו נשמעות שריקות וצעקות באולם "להעיר" את המסריט כדי שיאיץ או יאט את רצועת התרגום של הסרט.

חדר ההקרנה נבנה בירכתי אולם הקולנוע בו עמדה מסרטה גדולה. צמוד לחדר שכנה דירתה של משפחת קפרא. גבריאל המסריט היה יוצא מחדר דירתו היישר לחדר ההקרנה. שנים רבות, אחזה בנו קנאה על שבני משפחתו נהנו מצפייה חינם בכל הסרטים שהוקרנו בבית העם.

בקולנוע בית העם היו שלוש קופות. זכורים לי תורים ארוכים לקופה כאשר הגיעו להקרנה בבית העם סרטים מבוקשים. רבים הקדימו בואם לקופות, לעיתים המתינו שעתים ושלוש לפני פתיחתן. הם חששו ובצדק, כי לא ישיגו כרטיסים.

ב-1973 באולם בית העם ההיסטורי החלה פעילות ענפה של הצגות תיאטרון של "בימת הנוער" שייסדה איה לביא ז"ל ולימים ניתנו שם הופעות מוסיקה בשירה ונגינה שקיבלו את השם "שירו-נוער". יותר מאוחר תחרות שנתית של "שירו נוער" התקיימה באולם הגדול בפני הקהל הרחב. איה לביא הייתה הרוח החיה בהקמת בימת הנוער.

הכל התחיל ב-1970, לקראת חגיגות ה-80 להיווסדה של רחובות. המחזמר "הביקור המוזר" פרי עטה של הסופרת דבורה עומר ז"ל, פזמונים שכתב דן אלמגור יליד רחובות והלחינה נורית הירש ביימה איה לביא. להפקתו של המחזמר איה גייסה את חניכיה ברחבי העיר. הרעיון היה שהילדים ילמדו על עברה של רחובות, יתעסקו בהווה שלה ויחלמו על עתידה.

הוקם חוג תיאטרון למבוגרים והיום שחקני התיאטרון של הנוער והמבוגרים מציגים מחזותיהם באולם החדש "הקטן" שהוקם במקום באגף האחורי של "היכל התרבות העירוני". הם נחנכו ב- 2014. בקשתו של הנשיא ד"ר חיים ווייצמן התמלאה, ונותר עתה להמתין להגשמת משאלתו, שרחוב הרצל, הרחוב הראשי של העיר רחובות, יכבד במראהו את אורחיה ותושביה של העיר.

ב- 2014 בית העם ההיסטורי עבר שימור קפדני, וכיום הוא מהווה מבואה לבית העם החדש והמפואר שנבנה מחדש. במקום מתקיימות הצגות תיאטרון, קונצרטים, סרטי קולנוע, כנסים, אירועים מיוחדים, ומופעים מוסיקאליים. השילוב הנפלא בין העבר לבין ההווה, ממחישים לנו את סיפורה של המושבה רחובות בת 134 שנים.

חוב של כבוד ללוחם, המסתערב הראשון.

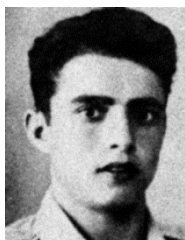
משולחנו של גיאוגרף/שוקי ברנדווין.

גיאוגרפיה פיסיית . שמאות מקרקעין.

צילום: גאג'ט ליין

ברוך מזרחי , יליד צפת, לוחם אצ"ל, נרצח על ידי אנשי קאוקג'י ליד הכפר ג'בע בערב פסח, אפריל 1948. ניצב משנה ברוך מזרחי נרצח בפיגוע ירי ממש ב ערב פסח, ממש באותו מקום , אפריל 2014.

21 שנים הייתה גופתו של ברוך מזרחי לוחם האצ"ל זרוקה במערה ליד ג'בע השולטת על בקעת סאנור, כאשר אין משפחה שתדרוש את שרידיו והבאתו לקבורה. לאחר מלחמת ששת הימים, בשנת 1968 ביקש מנחם בגין לחקור את גורל פיקודו שנשלח במשימה לכיוון העיר ג'נין ונעלמו עקבותיו.

מנחם בגין לא שכח את מחמוד חמודה אל עיניו, גר צדק, ברוך מזרחי, לוחם אצ"ל אמיץ שנשלח להשיג מידע בלוע הארי, לקראת פעולה בג'נין, כנראה במטרה להחדיר משאית נפץ למפקדתו של קאוקג'י,

ערב פסח, 66 שנים אחרי, במעמד הבאתו למנוחות של ניצב ברוך מזרחי, הפתיעה אימו וסיפרה כי הוא קרוי על שמו של ברוך מזרחי לוחם האצ"ל, חייל בודד, שנותר ללא משפחה, ללא זיכרון (תמונה משמאל), כך כיבדו את זכרו. מעגל נסגר, אותו זמן, באותו מקום.

אני שמעתי על ברוך מזרחי מאבי, דברי הערכה אין קץ. לוחם, חבר ושותף למעצר במחנות לטרון, אריתראה וג'ילג'יל בקניה. כאשר נלקחו ממחנה לטרון ולא נאמר להם לאן, התעקש לקחת עימו טלית ותפילין. את התפילין של אבי הביאה סבתא לבנה, העציר בלטרון, והוא נרעש מאד מכיוון ש מעשה הרקמה על התפילין הסגיר את גילו האמיתי, רק הגיל העניק חסינות מעליה לגרדום. לברוך מזרחי, לעומת זאת, דאגו חבריו מהאצ"ל, השיגו למענו טלית ותפילין. כשצעד, אזוק, למטוס הגירוש שר בקול 'התקווה' ביחד עם חבריו שהבינו כי הבית מתרחק .

ברוך, כמו אבי, היו בסוד מנהרות הבריחה מהמחנות ובילו זמן רב בהתקנתן. החופרים והטכנאים שמסביב נבחרו בקפידה, רק הם והבורחים שותפו בסוד, כאשר מי שלא היה צריך לדעת לא ידע דבר.

בערב ט"ו בשבט 1946 הוסתו השומרים הסודנים לפתוח באש על עצירי המחנה, הרגו ופצעו תריסר בפרץ אש מתוכנן. שער המחנה הושאר לא נעול בעת שאנשי אצ"ל ערכו סדר ט"ו בשבט בצריף האוכל, ואז נורה הראשון פצעי מוות, עזרא אליהו. העצירים נזעקו ונשאו אותו

לכיוון השער תוך חסימת עורקים מתיזי דם. הם נענעו את השער וצעקו לעזרה. והנה, השער נפתח מעצמו, באותו רגע נפתח ה' אש תופת מהשומרים שארבו מעבר לגדר. אבא וברוך נפצעו, ברוך נפגע בראשו ומשני כדורים בגבו, אך ניצל לאחר שרופא בריטי נלחם על חייו שעות ארוכות. במהלך האשפוז אמר לו אבי, שעם כמות של עשרים מנות דם בריטי בעורקיו אינו יכול להיחשב עוד כיהודי. בדיחות דעת שהתאימה לאבי, אם כי ישנם כאלה הטוענים לזכויות על הבדיחה הזאת.

עם חזרתו לארץ בתש"ח הצטרף ברוך לגרעין בית"ר שהקים את מאחז מרגולין במבנה נטוש, מול צלפי טול כרם, ממזרח לכפר יונה, גרעין זה הקים בהמשך את הישוב נורדיה בשרון. מזרחי חזר לפעילות במחלקה הערבית של מודיעין האצ"ל. ערב פסח תש"ח, נשלח לפעולה בג'נין, פעולה ממנה לא שב. ג'נין הייתה בתש"ח פצע פתוח שאין מדברים עליו, בשליטת צבא ההצלה של קאוקג' ולאחריו הצבא העירקי שחצה את הירדן והשתלט על השומרון. מול הצבא העירקי נבלמה התקפה כושלת של צה"ל, בלבול, חוסר שליטה, בריחה, נטישה.

בשנת 1967 לאחר קרבות קשים של חטיבת ברק בעמק דותן, (מפקדה משה בריל בר כוכבא היה לוחם אצ"ל בעצמו) חזרנו לאותה ג'נין ולאותה בקשה של מנחם בגין למצוא עצמותיו של פקודו ברוך מזרחי.

לאור בקשה זאת יצא יחזקאל המאירי (1934-1989) ודור חמישי לבני צפת, סופר, עיתונאי בידיעות אחרונות וכתב קול ישראל בצפון, ומייסד מוזיאון בית המאירי. בעקבותיו, מצא ערבי זקן מהעיר שזכר את סיפור אל יהוד במערה, את הוצאתו הפומבית להורג ואת תליית גופתו על עמוד חשמל. אז גם הסתבר שברוך נלכד במחסום דרכים ע"י שוטר ערבי שזיהה אותו. הוא הורד מהאוטובוס ביחד עם שלושה ערבים חסרי מזל שהיו במחיצתו והוצאו להורג יחד עימו. שן זהב בפיו הפלילה אותו בעיני רוצחיו ואותה שן זהב אישרה את זיהוי שרידיו אחרי 21 שנים. מחמוד חמודה יליד צפת, ברוך מזרחי, אדם אמיץ שבחר בדרך קשה של ניתוק, התגיירות, אימוץ ערכי העם היהודי ולחימה למען ארץ ישראל, זכה ב'משפחה' חדשה. תושבי הישוב שא-נור, גילו כי במערה בג'בע, ליד ישובם שנהרס בעת הפינוי, קבורה מורשת של הקרבה וגבורה והחליטו לאמץ את זכרו. אחד מבני הישוב נקרא על שמו של ברוך מזרחי.

בשנת 2016 הוכר כחלל מלחמות ישראל בדרגת טוראי ועל קברו נכתב ברוך מזרחי בן שרה ואברהם, נפל בקרב על ג'נין. המל"מ (מרכז למורשת חיל מודיעין) החליט להנציח את חללי מחלקת המודיעין של האצ"ל וראשון בהם ה'מסתערב' ברוך מזרחי שנפל מעבר לקווי האויב.

לראות, להביט, להתבונן

צילם יוסי רזי

שדרות שאול המלך
תל אביב – ינואר 2024

נראה בעלון הבא

תם ולא נשלם